

Maart 2017

**Digitale
Nieuwsbrief**

**Extra
artikelen en
extra foto's**

**Max Euwe Centrum
euwemec@xs4all.nl
020-6257017**

In deze digitale nieuwsbrief hebben we weer een aantal leuke en interessante artikelen opgenomen, maar vooral ook veel fraaie, grote foto's. De volgende bijdragen staan in deze nieuwsbrief:

- 3) Kortsjnoj's belangrijkste zet (vervolg)
- 9) Het MEC ontvangt 80000^e bezoeker!
- 10) Boekrecensies
- 12) IBM-toernooi 1977, een persoonlijke herinnering
- 15) Wereldrecord blindschaken door Timur Gareyev
- 18) Drie resultaten in Batavia-toernooi!
- 22) Expositie schaakcuriosa
- 24) De trofee
- 27) Greco de Calabriër
- 28) Wilt u het MEC steunen?

Namens de redactie veel lees- en kijkplezier, Eddy Sibbing

Training Ivan Sokolov

Op **woensdag 15 maart** zal **Ivan Sokolov (2632)** een training geven over “*ongelijksoortig materiaal*”.

Stellingen met ongelijksoortig materiaal (dame tegen toren en paard, dame tegen toren en loper, dame tegen drie stukken, toren tegen twee stukken, etc.) zijn meestal vrij dynamisch en lastig te beoordelen. Ivan zal voor de uitleg andere voorbeelden gebruiken dan in zijn onlangs verschenen boek *Chess Middlegame Strategies* staan.

Deze sessie is bedoeld voor spelers met een elo van 1800 en hoger.

Aanmelding vooraf verplicht! (020-6257017 of euwemec@xs4all.nl)

Boekenbeurs zaterdag 8 april

Zaterdag 8 april is er van 11.00-14.00 uur een **boekenbeurs** in het Max Euwe Centrum (Max Euweplein 30a, 1017 MB Amsterdam). Toegang gratis.

Er zijn ook nog andere aanbieders aanwezig. Dus een groot en gevarieerd aanbod tegen schappelijke prijzen!

Particulieren kunnen tot woensdag 5 april een tafel reserveren via: 020-6257017 of euwemec@xs4all.nl

Kortsjnois belangrijkste zet (vervolg)

Eddy Sibbing

Naar aanleiding van het artikel over Kortsjnoi hebben we de nodige positieve reacties binnen gekregen, maar ook enkele correcties.

Genna Sosonko wees ons op twee onjuistheden in het artikel. Allereerst kwam de quote op pagina 13 natuurlijk uit het boekje van Sosonko (*Max Euwe, een persoonlijke herinnering*. Fontein, 2001).

Sosonko (rechts) met daarnaast Kortsjnoi bij het lopend buffet van IBM 1976.

Daarnaast staat in de eerste alinea van het artikel abusievelijk dat Kortsjnoi een simultaan heeft gegeven op de Russische ambassade, maar dat klopt niet. In *De Telegraaf* van 13 augustus 1976 geeft Kortsjnoi zelf aan wat er gebeurd is:

“Zondag had ik nog met Jaap van den Herik gesproken over een partijanalyse voor het toernooiboek en ik had hem gezegd, dat hij wel verbaasd zou zijn mij nog te zien. De volgende dag moest ik een simultaanseance spelen in Den Haag, vijfhonderd meter van de Russische ambassade. Om zeven uur moest ik op die ambassade zijn voor een receptie. Ik moest spelen tegen veertig spelers en het begon om twee uur. Om publiciteitsredenen kon ik mij niet aan die simultaanseance onttrekken. Ik was om half zes weg.”

Miles en Kortsjnoi, winnaars van het IBM-toernooi 1976

Henk Schmitz uit Amsterdam wees ons erop dat de boycot van Kortsjnoi al eerder dan juni 1984, match Sovjet Unie tegen de rest van de wereld, was opgehouden. In het Hoogovenstoernooi van januari 1984 speelde Kortsjnoi al weer tegen Russische schakers (Beljavski en Toekmakov) in een toernooi.

Ree tegen Kortsjnoi (IBM-toernooi 1976)

Van Walter Mooij zijn de volgende vijf foto's.

Kortsjnoi analyseert zijn partij tegen Hübner (Hoogovens 1971) samen met Walter Mooij.

Walter Mooij is naar Moskou geweest om de match Geller - Kortsjnoi bij te wonen. Opvallend aan deze en de volgende foto is het inkleuren van de foto's door het Russische persbureau.

Geller en Kortsjnoi kijken elkaar niet aan bij het handen schudden. (Moskou 1971)

Voor de kerk in Westzaan, de woonplaats van Mooij, waar Kortsjnoi tijdelijk was ondergedoken.

De laatste ontmoeting tussen Mooij en Kortsjnoi vond in 2005 plaats in Bunschoten, waar Kortsjnoi deelnam aan een rapidtoernooi van En Passant.

Kortsjnoi heeft talloze instanties en belangrijke personen een brief geschreven om zijn familie vrij te krijgen. Hieronder de (open) brief die hij aan Brezhnev heeft geschreven.

“To L. I. Brezhnev
General Secretary of the Communist Party
President of the Supreme Soviet of the USSR
Marshall of the USSR

V.L. Korchnoi
Int. Grandmaster
Challenger for the World Chess Championship
Resident in Switzerland

Dear Mr Brezhnev,
As a professional chess grandmaster, recently a citizen of the USSR, now resident in Switzerland, I turn to you.

Two years ago I emigrated to the West, since it was no longer in my power to bear the extreme and hostile attitude of the Party, Soviet and Sport leaders, since I no longer had the possibility to continue my creative activity in the Soviet Union.

My family remained in the Soviet Union, my wife and son. In spite of the fact they are loyal Soviet citizens they submitted a request in July, 1977 to emigrate from the Soviet Union. They did this, impelled by their love for a husband and father. November, 1977 this request was refused. In private conversation Soviet police chiefs left no doubt open that the members of my family are hostages, human beings who have chosen to suffer penance for my escape.

About one year has passed since their request for emigration. The situation of the family is now catastrophic. They have been robbed of the means of their existence and of the possibility of working or studying. The authorities confront them with suspicion and hatred, ordinary people avoid all contact with them. For my family there has now been a severe diminution of all the rights guaranteed by the Constitution - but there has been no reduction in their duties! My son, who already a year ago declared his intention of leaving his homeland, has nevertheless been obstinately called up for military service.

You, Marshall of the Soviet Union, praise the heroism of a Muhammed Ali, who refused to fight in Vietnam. My son also does not want to fight. He does not want to be a soldier of the state which has unscrupulously degraded his father.

Is it not curious, my dear Chairman of the Supreme Soviet, that the guilty go free while it is those who are without protection who are punished, punished for their own incapacity to work for the appearance of unhealthy sporting relations, and finally for the professional incompetence of the Soviet leaders. The practice of punishing political hostages has, unfortunately, been common throughout the entire world, but how my dear President, does that suit the complexion of one of the regimes which significantly helps to determine the world political fashions?!

In these days a Match is beginning in the Philippines for the World Chess Championship between myself and the Soviet Grandmaster and World Champion Anatoly Karpov.

Soviet leaders have declared more than once that sport must be separated from politics. It is self-evident that those states should also adhere to this principle who will participate in the World Sport Olympiad destined for Moscow in 1980. I appeal to your political common sense, my dear General Secretary: In order to ensure that this match for the World Chess Championship should take place under normal conditions, without political complications, I beg for you to allow my family to depart from the Soviet Union.

I appeal to you to demonstrate the goodwill necessary for the fulfilment of the conditions of the Helsinki International Agreement, which prescribes the reunification of divided families.

I invoke your mercy, Mr. Chairman; I beg you to show the compassion for two citizens of the USSR, whose life, by decree of fate, is no longer bound to the life of Soviet society. Permit them to leave the Soviet Union.

Chess Grandmaster
Viktor Korchnoi
1-7-1978

Het MEC ontvangt 80000^e bezoeker!

Vrijdag 3 september 2017 ontving het Max Euwe Centrum (MEC) de 80000^e bezoeker sinds de opening in 1986.

Het echtpaar Aziz en Ruby Sannie uit Londen waren de gelukkigen. Aziz is lid van de Kingston Chess Club in Londen en is daarnaast actief voor *Chess on schools*. Na een uitvoerige rondleiding en afsluitend partijtje schaak kregen Azie en Ruby enkele attenties van het MEC.

Ruby (links) en Aziz Sannie

Boekrecensies

Florian Jacobs

András Adorján: Black is Back! New In Chess, 2016. 320 pagina's. € 22,95.

Adorján, wie was dat ook alweer? Meervoudig kampioen van Hongarije, voormalig wereldsubtopper en secondant voor onder anderen Kasparov en Lékó. En een schaakschrijver, die furore maakte met boeken waarin hij het witte openingsvoordeel betwistte en zwart een minstens gelijke stelling toeschreef. Nu heeft hij een nieuw boek geschreven, ondersteund door New In Chess-redacteur Peter Boel. Net als in Adorjáns eerdere boeken ziet de lezer alle diagrammen vanuit zwart en wordt de glorie van de zwarte stukken uiteengezet aan de hand van allerlei zwarte winstpartijen, vooral van Adorján zelf. Het boek heeft iets weg van een magnum opus, een levenswerk dat Adorjáns missie – een herwaardering van zwart – op karakteristieke, humoristische en vrolijke wijze beschrijft. Een boek voor de bourgondische schaker.

Herman Grooten: Attacking Chess for Club Players. New In Chess, 2016. 352 pagina's. € 27,95.

Internationaal meester Herman Grooten is bekend in schakend Nederland als schaaktrainer en schaakanalyst. Ook als schrijver van leerzame schaakboeken heeft hij naam gemaakt: zijn driedelige strategieserie (in het Engels uitgegeven als *Chess Strategy for Club Players* in 2009) volgt hij nu op met een boek over de aanval. Het is een boek dat precies waarmaakt wat het omslag belooft: clubspelers maken op een heldere manier kennis met allerlei nuttige aanvalspatronen. Grooten presenteert zijn omvangrijke trainingsmateriaal plezierig en geduldig. Ook zijn er veel oefeningen die de lezer aan het werk zetten. Spelers boven de 2200 zullen niet veel nieuws tegenkomen, maar iedereen die zich afvraagt hoe hij die overweldigende aanval in zijn laatste partij niet winnend heeft kunnen afsluiten, heeft veel baat bij dit boek.

Alexey Kuzmin: The Zaitsev System. New In Chess, 2016. 256 pagina's. € 26,95.

De Zaitsev-variant van het gesloten Spaans is een van de meest gespeelde varianten op topniveau. Het is een moeilijke, strategisch uiterst complexe variant met een rijke geschiedenis. Kasparov en Karpov hebben er buitengewoon gecompliceerde robbertjes in uitgevochten. Dit boek doet de rijkdom van de variant eer aan met een weldoordacht, goed geschreven boek met veel originele analyses. Ik meen te hebben gehoord dat Svidler van de drukproeven van dit boek gebruikmaakte om Giri te verslaan tijdens de wereldbeker van 2015. Al deze lofprijzingen van grootmeesterlijke kant betekenen wel dat dit boek eigenlijk alleen geschikt is voor (hele) sterke schakers die een waterdicht repertoire op topniveau nastreven.

Emmanuel Neiman & Samy Shoker: The Fianchetto Solution. New In Chess, 2016. 272 pagina's. € 22,95.

De auteurs pretenderen een compleet, solide en flexibel repertoire met een vroeg koningsloperfianchetto te hebben geschreven, voor beide kleuren. Nu is ons spel net iets te ingewikkeld om een heel repertoire op minder dan driehonderd pagina's te formuleren – desalniettemin biedt dit boek met voldoende modelpartijen en heldere uitleg van strategische en tactische plannen een goed overzicht van de verschillende structuren die uit g3- of g6-systemen kunnen ontstaan. Een boek om je openingskennis mee glad te strijken en om die klassieke partijen die je nog niet kende eindelijk te analyseren. Een aanrader voor ambitieuze clubschakers.

Steun onze adverteerders!!

IBM schaaktoernooi 1977: “It was forty years ago today, grandmasters inspired a young man to play”

Veertig jaar geleden bezocht ik als zeventienjarige puber mijn eerste schaaktoernooi: IBM 1977. Grootheden als Reshevsky, Hulak, Donner, Timman, Miles, Sosonko en Ree speelden op slechts enkele meters afstand hun diepzinnige zetten. Ik was definitief gewonnen voor het schaakspel.

Bart Stam

Voor mij was 1977 een belangrijk jaar. Ik behaalde mijn diploma van het Hoger Algemeen Voortgezet Onderwijs, zette tijdens een gemengd volleybalkamp mijn eerste schuchtere schreden op het liefdespad en werd - eindelijk- lid van een schaakvereniging, OSV in Oss. Een stap die ik drie jaar eerder al had kunnen zetten, ware het niet dat ik bij mijn ouders een proefavondje (“22.00 uur thuis!”) grandioos verknalde door pas om 01.30 ’s nachts huiswaarts te keren, stinkend naar sigarenrook en verschaald bier.

Bart Stam (in het midden) tijdens IBM 1977

In de zomer van 1977 logeerde ik bij mijn oma in de Watergraafsmeer, op een steenworp afstand van Euwes geboortehuis aan de Ringdijk. Via *Schakend Nederland* wist ik dat van 27 juni tot en met 16 juli het zeventiende IBM schaaktoernooi zou worden gehouden in de Amsterdam RAI. Daar moest ik bij zijn, al was het alleen maar omdat Lex Jongsma ergens had geschreven dat iedere schaakliefhebber nu toch echt naar Amsterdam moest komen, het kon wel eens de laatste keer zijn dat de 66-jarige Samuel Reshevsky hier te bewonderen zou zijn. Dat bleek te kloppen, het voormalig wonderkind uit Polen is hierna nooit meer in Nederland geweest.

De snor van Hulak

In mijn herinnering heb ik alle vijftien ronden bijgewoond, inclusief het commentaar van Hans Bouwmeester, Kick Langeweg, Lex Jongsma, Rob Hartoch en Jaap van den Herik (veel andere commentatoren kunnen er niet geweest zijn, alle potentiële kandidaten speelden immers in de hoofdgroep!). Maar het liefst zat ik muisstil op de eerste rij naar de spelers en de fraaie houten stukken te kijken. Met de discipline van de toeschouwers zat het wel goed, alleen het getik van de Garde-klokken was te horen.

Hans Böhm arriveerde stevast vijftien à twintig minuten te laat achter het bord, vaak in korte broek vanwege het warme weer. De levende legende Samuel Reshevsky, klein van stuk, zat gedurende de gehele partij roerloos achter het bord met zijn onafscheidelijke alpinopet en zijn bretels. Vladimir Liberzon uit Israël had een pruik of een haarstukje, dat was wel duidelijk want het zag er allemaal heel onnatuurlijk uit. De Joegoslaaf Krunoslav Hulak, die als tweede zou eindigen, was de eigenaar van een indrukwekkende snor waarop Stalin ongetwijfeld jaloers zou zijn geweest.

Donner, Hulak (met snor) en Reshevsky (met pet) tijdens IBM 1977

Donner wordt vijftig

Donner stak de ene sigaret met de andere aan en keek met samengeknepen, getormenteerde ogen naar zijn stelling, waarbij hij vrijwel onophoudelijk door zijn indrukwekkende baard streek. Halverwege het toernooi, op 6 juli, vierde hij zijn vijftigste verjaardag. Voor het begin van de ronde werd de Nederlandse grootmeester uitvoerig toegesproken door Wim Ruth. De toernooidirecteur riep onder andere Donners overwinning op Fischer (1962) in herinnering. Daarna kreeg hij enkele geschenken van de organisatie, ik weet na veertig jaar niet meer welke. Wel meen ik mij te herinneren dat zijn dochtertje Marian Donner (1974), inmiddels een gevierd schrijfster, vrolijk onder de tafel doorkroop.

Jan Timman, Eugenio Torre en András Adorján vormden de *angry young men* en wisselden tussen de zetten door regelmatig geintjes uit, zonder de overige spelers te storen. Van Hans Ree en Genna Sosonko heb ik na veertig jaar een minder duidelijk beeld, zij leken mij de meest serieuze spelers. Tony Miles, de latere toernooiwinnaar, was onmiskenbaar een Engelsman, daar zorgden zijn Keltisch-Angelsaksische trekken wel voor: een bleke huid, blauwe ogen en rossig haar. Dronk hij destijds ook al zoveel melk tijdens de partij? Ik weet het niet meer. Wel kan ik mij zijn felgekleurde

overhemden, inclusief transpiratieplekken onder de oksels, nog herinneren. Het was een warme zomer, ook in de Glazen Zaal van het RAI-gebouw.

Aankomst van de ‘grand maître’

Wat ik ook nooit zal vergeten is dat rond een uur of vier een lange rijzige man met een bril en overhemd zonder stropdas, ietwat stram de Glazen Zaal kwam binnenschuifelen. “Dat is Euwe!” zo fluisterde mijn nieuwe schaakvriend uit Purmerend, die ook elke ronde aanwezig was. En of hij nu aan zet was of niet, Donner schoot direct omhoog om de oud-wereldkampioen te begroeten met een ferme handdruk en een zacht ‘grand maitre’, dat konden wij op de eerste rij nog net verstaan. Als nieuweling in de schaakwereld kende ik natuurlijk hun speciale band niet, maar ik begreep wel dat zich iets bijzonders voltrok. Hier kwam niet zomaar iemand aangelopen, nee, hier trad een grootheid binnen. Euwe liep meestal een uurtje rond om daarna weer achter de coulissen te verdwijnen.

Simultaans

Tijdens de rustdagen gaven diverse grootmeesters simultaans, en ik tekende erop in. Zo heb ik twee partijen gespeeld tegen Donner en Sosonko, beide notatiebiljetten heb ik nog. Ik was nog niet zo lang lid van een schaakclub, maar had sinds de match Fischer-Spassky in 1972 al wel diverse schaakboeken bestudeerd. Natuurlijk de Prisma-reeks van Hans Bouwmeester, maar ook een middenspelboek van Euwe, een boek over de koningsaanval van Shamkovich, en *Wat iedere schaker van het eindspel moet weten* van Averbach. Voorts had ik vanaf 1972 elke vrijdagmiddag op het Titus Brandsma Lyceum geoefend tegen sterke clubschakers als Peter Boll.

Nu was het tijd om mijn kennis in de praktijk te brengen. Tegen Donner ging het al snel mis in het damegambiet, maar tegen Sosonko wist ik zelfs met voordeel (!) uit de Catalaanse opening te komen, om vervolgens in het middenspel een kwaliteit te verliezen. Geen nood, mijn witveldige looper bleek zo sterk dat de simultaangever er een toren voor moest geven. Uiteindelijk verloor ik als laatste speler het resterende toreneindspel op zeventigste zet. Deze lange partij gaf de burger moed. Het inspireerde mij om voortaan nog harder te gaan studeren.

Bij de prijsuitreiking

Van de laatste ronden in Amsterdam kan ik mij niet veel meer herinneren. Wel weet ik dat ik op de een of andere manier wist door te dringen tot de prijsuitreiking. Ik kende er niemand, maar genoot met volle teugen van de nabijheid van zoveel beroemde grootmeesters.

Het afscheid van het IBM schaaktoernooi van 1977 viel mij daarom ook zwaar. Terug naar Oss, terug naar de anonimiteit en de dagelijkse sleur, *partir c'est mourir un peu*.

Het duurde een heel jaar voordat ik weer in Amsterdam was om Jan Timman in grootse stijl het achttiende IBM schaaktoernooi te zien winnen.

Bart Stam 40 jaar later, met een gebroken enkel

Wereldrecord blindschaken door Timur Gareyev

Lennart Ootes

De Amerikaanse grootmeester Timur Gareyev heeft afgelopen december in Las Vegas het wereldrecord blindsimultaanschaak verbroken. In een negentien uur durend evenement speelde Gareyev een simultaan over 48 partijen, waarin hijzelf geblinddoekt was maar zijn tegenstanders wel een schaakbord konden zien. Ondanks de blinddoek won Gareyev 35 partijen, speelde 7 remises en verloor er 6, goed voor een score van 80,2%. De helft van de partijen speelde hij met zwart. Het was een verbetering van het vorige record van de Duitser Marc Lang, die in 46 partijen er 25 won, 19 remise speelde en 2 verloor (74,99%).

Timur Gareyev is 29 jaar, geboren in Oezbekistan, en heeft een rating van 2619. Hij was al meer dan een jaar bezig om zich op de wereldrecordpoging voor te bereiden. Zo heeft hij met coaches geheugentrainingen gedaan en heeft hij vele blindsimultaans gegeven. Een van die oefensimultaans was bij het 65-jarig jubileum van schaakclub Caissa Amsterdam in mei 2016, dat werd gecombineerd met het 30-jarig bestaan van het MEC.

Rare vogel

Ik heb Timur leren kennen tijdens het Amerikaans Kampioenschap van 2015, waar hij opviel door zijn kleurrijke uiterlijk en kinderlijke enthousiasme. Timur is een behoorlijk rare vogel in die serieuze en competitieve schaakwereld. Zo gaf hij tijdens dat kampioenschap tegen Wesley So (in een slechte stand) vroegtijdig op zodat hij een door het toernooi georgani-seerde barbecue niet hoefde te missen. En Timur had een vriend bij zich die yoga- en meditatieoefeningen deed in de speelzaal.

We zagen elkaar nog wel eens tijdens toernooien, en na de blindsimultaan in Amsterdam werd ik wel erg enthousiast over zijn aanstaande recordpoging. Timur regelde een onkosten-vergoeding en ik toog naar Las Vegas om tijdens de wereldrecordpoging foto's te nemen en de partijen live op internet uit te zenden. Het werd een geweldige ervaring.

Hyperactief

Timur heeft (een soort van?) ADHD. Hij heeft moeite om stil te zitten, het is lastig om een goede afspraak met hem te maken, en het lijkt erop alsof hij geen onderscheid kan maken tussen hoofd- en bijzaken. Hij vertelde me eens dat hij het steeds lastiger vond om een serieuze partij van meer dan vijf uur te spelen: hij kan de concentratie er bijna niet voor opbrengen.

Hoe kan zo'n hyperactief persoon negentien uur lang supergeconcentreerd 48 schaak-stellingen in zijn hoofd opslaan? Dat zijn 1536 stukken en 3072 velden die ergens in zijn brein moeten worden opgeslagen. In een mooi stuk in *New in Chess Magazine* 2017/1 geeft Timur een goed inzicht hoe hij zijn gedachten ordent. Een belangrijk onderdeel daarvan is de hometrainer waar Timur rustig op peddelt tijdens de simultaan. Het is een repetitieve beweging die hem helpt om de focus te behouden.

Raw-food master

Die concentratie werd na drie uur spelen behoorlijk op de proef gesteld. Timur had een aantal vrienden meegenomen, waaronder 'Joe de raw-food master'. Hij bereidde rauw eten voor Timur: fruit, smoothies en vegan snacks. Timur wilde het de hele simultaan met een laag-energie dieet doen. Maar Joe kan zelf niet teren op rauw eten en had wel zin in een hotdog. In een bijkeukentje ging er echter wat mis met zijn pan met worstjes, waardoor het brandalarm werd geactiveerd. De simultaan werd voor een half uur onderbroken zodat de ruim uitgerukte brandweer en politie de speelzaal kon onderzoeken. Timur moest naar buiten en heeft waarschijnlijk met meditatieoefeningen zijn flow behouden.

Vrij serieuze tegenstand

Van zijn tegenstanders hadden er zeven geen rating, maar de gemiddelde tegenstand van de spelers met rating lag rond de 1700. Vrij serieuze tegenstand dus. In een aantal partijen kon Timur al vroeg de stelling niet meer reconstrueren en werd hij relatief eenvoudig mat gezet. Maar er waren ook veel partijen waarin Timur zijn tegenstanders overspeelde. De simultaan duurde van 8.00 uur in de ochtend tot 3.38 uur in de nacht. Het spannendst vond ik de periode rond half twee 's nachts. Ik zat er zelf al behoorlijk doorheen, en ik denk dat Timur nog zo'n tien tegenstanders over had. Hij deed wat langer over zijn zetten en je hoopt maar dat hij niet instort. Eindspelen kwamen op het bord en het lijkt me dat je je dan best kan vergissen in de positie van de achtergebleven pionnen, maar Timur peddelde door en bleef zetten spelen.

Een van zijn sterkere tegenstanders vertelde achteraf dat hij na 17½ uur spelen zo gek werd van het schaakbord voor hem dat hij het gewoon niet meer zag.

Het was zo'n uitputtingsslag dat het enige waar hij nog aan dacht was: ik moet weg. De speler gaf op, en terwijl hij naar de uitgang rende noemde Timur nog een variant op die wellicht zijn partij had kunnen redden.

Onvergetelijk

Ik vond het een onvergetelijke show waar ik vol bewondering en ongeloof naar heb gekeken. Het nieuwe record werd zeer bescheiden gevierd - in tegenstelling tot die barbecue in 2015 heb ik Timur geen alcohol zien drinken. Hij was helemaal gesloopt.

Na een korte nacht was Timur de volgende dag weer vol energie - niks was meer over van de geconcentreerde Timur van de dag ervoor. Hij vloog door het huis en wilde een urenlange wandeling door de woestijnbergen maken. En toen hij even naar buiten wilde rennen om een bal te pakken knalde hij hard tegen de glazen deur aan - die had hij even niet gezien. Het was weer de Timur zoals ik hem kende.

Drie resultaten in Batavia-toernooi!

Eddy Sibbing

Er was dit jaar veel strijd in het Batavia-toernooi, zoals uit onderstaande kruistabel valt af te lezen. Slechts 12 remises in 45 partijen!

	elo	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1 <u>IM Cheng, Bobby</u>	2453	x	1	0	0	1	½	1	1	1	1	6.5
2 <u>Van Foreest, Lucas</u>	2453	0	x	1	½	0	1	1	1	1	1	6.5
3 <u>FM Beerdse, Thomas</u>	2422	1	0	x	1	½	1	0	½	1	1	6.0
4 <u>GM Fier, Alexandr</u>	2581	1	½	0	x	1	½	1	½	½	½	5.5
5 <u>IM Leenhouts, Koen</u>	2487	0	1	½	0	x	0	1	1	½	1	5.0
6 <u>FM Brink, Barry</u>	2309	½	0	0	½	1	x	½	0	1	1	4.5
7 <u>GM Baron, Tal</u>	2544	0	0	1	0	0	½	x	½	1	1	4.0
8 <u>GM Lobron, Eric</u>	2528	0	0	½	½	0	1	½	x	½	0	3.0
9 <u>FM Lai, Hing Ting</u>	2392	0	0	0	½	½	0	0	½	x	1	2.5
10 <u>IM Timmermans, Mark</u>	2415	0	0	0	½	0	0	0	1	0	x	1.5

De combinatie van jonge, hongerige spelers die op jacht zijn naar normen en elo-punten en oudere spelers die elo-punten in de aanbieding hebben, speelt bij Batavia vaak een belangrijke rol. Dit jaar speelde ook een rol dat IM Mark Timmermans en (in mindere mate) FM Hing Ting Lai uit vorm waren, maar ook het verrassende optreden van Barry Brink mag niet onvermeld blijven. Met de laagste rating leek hij ‘kop van jut’ te worden, zeker nadat hij het snelschaaktoernooi met 0 uit 9 had afgesloten. Na drie ronden stond Barry echter op 2½ uit 3 en als hij de laatste twee ronden niet had verloren, was hij in de prijzen gevallen. Nu resteerde er een dik verdiend IM-resultaat voor Barry.

Bobby Cheng leek regelrecht op de eindoverwinning af te stevenen, nadat hij met 4 uit 4 begon. Daarna haperde de machine van Cheng even en nam Lucas van Foreest de leiding over. Met nog één ronde te gaan stond Lucas een punt los. In de laatste ronde verloor hij echter van Koen Leenhouts, terwijl Bobby won. Beiden een GM-resultaat, maar het Euwe-beeldje ging naar Cheng omdat hij de onderlinge partij, in de eerste ronde, had gewonnen.

In 2018 wordt het 10e Batavia-toernooi gehouden. We zijn benieuwd wat toernooirecteur Merijn van Delft en sponsor Peter Tamès in petto hebben!

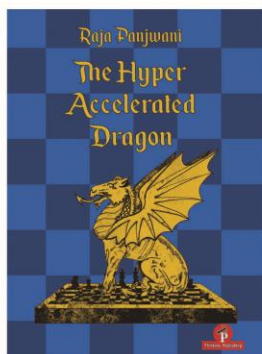
De foto's van dit artikel zijn van Bas Beekhuizen (www.basbeekhuizenchessphoto.nl)

MEC-bestuurslid Jeroen van den Berg heeft aan Cheng het Euwe-beeldje uitgereikt

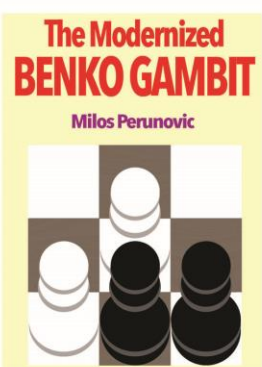
Lucas van Foreest won (gedeeld) het toernooi en scoorde een IGM-resultaat

The Hyper Accelerated Dragon
Raja Panjwani
 ca. 250 pages € 26.50 £ 23.50 \$ 30.00.

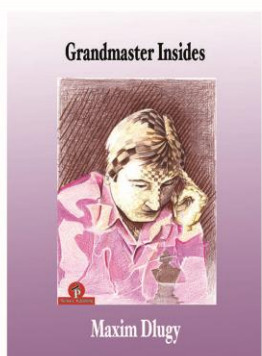
In this book International Master Raja Panjwani presents the Hyper Accelerated Dragon. He demonstrates from the second move on a dynamic way to fight 1.e4. He covers all of White's main variations and sidelines and even the most critical 'Maroczy bind' gets a new treatment. Raja's book is recommended for all players that are eager to enter the critical lines in this exiting Sicilian.

The Modernized Benkő Gambit
Milos Perunovic
 ca. 250 pages € 26.50 £ 23.50 \$ 30.00

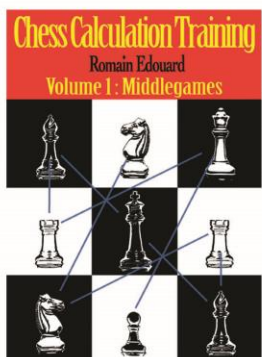
The Benkő gambit is the ideal way to develop, from move 3, the initiative with the Black pieces. Grandmaster Perunovic, one of the leading experts of this opening, revisited all the modern lines and provides unbiased coverage of the new ideas Black has in store. If you wanna surprise the 1.d4 player, this book will be your perfect guide!

Grandmaster Insides
Maxim Dlugy
 425 pages € 29.95 £ 25.95 \$ 34.00

Grandmaster Maxim Dlugy presents an overview of his Life and explains how he reached the World elite of Chess. He guides the reader into his analytical kitchen and explains his way of thinking. We are convinced that his training methods will help many players improving their level.

Chess Calculation Training
Romain Edouard Vol. 1: Middlegames
 ca. 225 pages € 25.00 £ 22.00 \$ 29.00

Romain Edouard launches a brand new series of exercise books. In this first volume, he focuses on middlegames. Romain has carefully selected 464 positions, which arose in real games in the recent past. To obtain the best possible training result out of each position, he has separated the exercises into 11 different categories, covering both tactics and strategy, attack and defence.

T
H
I
N
K
E
R
S

P
U
B
L
I
S
H
I
N
G

Expositie schaakcuriosa

Vrijwel ieder Nederlandse schaker kent het boek *Schaakcuriosa* van Tim Krabbé, met verzamelingen bijzondere matjes, patjes, ‘zeeslangen’ en andere curiositeiten uit het schaken. In onze expositie schaakcuriosa tonen we allerlei bijzondere attributen die met schaken te maken hebben: van asbak tot legpuzzel, van pennerhouder tot toiletpt, van onderzetter tot vaantje.

Een van de vitrines gevuld met schaakcuriosa

Deze expositie is gevuld met attributen uit het legaat dat Jules Welling aan het Max Euwe Centrum heeft geschonken. Jules Welling is zijn leven lang schaakjournalist geweest en heeft over talloze toernooien geschreven. Van veel toernooien heeft hij souvenirs meegenomen. Met name van het Hoogovens-Corus-Tata-toernooi (Wijk aan Zee) en het Interpolistoernooi (Tilburg) heeft hij heel veel herinneringen verzameld. Jules kende alle topspelers en was met velen van hen bevriend.

Heel bijzonder is de door Sjirov gewonnen beker voor de *strijdlustigste speler* van Linares 1993, die bij Jules in Best terecht is gekomen. Het hoe en waarom staat in het artikel *De Trofee* van Jules Welling, dat hieronder staat. Ook het kleine toiletpotje, naar aanleiding van de ‘toiletgate’ in de WK-match tussen Kramnik en Topalov, is een toppertje in deze expositie.

Komt dat zien!

De Trofee

Tijdens het Interpolis-toernooi 1992 in Tilburg ontmoette ik de Letse grootmeester Alexej Sjirov voor het eerst. Ondanks het feit dat hij toen nog niet half zo oud was als ik, werden we onmiddellijk vrienden. Op dat moment was Sjirov achter Gary Kasparov, Vassily Ivantsjoek en Anatoli Karpov de nummer vier van de wereld, en dat was bepaald imponerend voor een jongeman van twintig jaar. Alexej was uit ander hout gesneden dan de meesten van zijn generatie, die, althans in mijn ogen, het leven soms wel eens te ernstig namen. Alexej daarentegen kon je laat in de avond nog aan de bar vinden voor een 'nachtmutsje'.

Teije Vonk (3 jaar), buurjongen van Eddy Sibbing, met 'De trofee'

In maart 1993 vloog ik naar Madrid om van daaruit door te trainen naar het beroemde toernooi van Don Luis Rentero in Linares. Ik arriveerde daar na de vijfde ronde. Alexej had toen vijftig procent. Hij was briljant gestart met twee klinkende overwinningen, maar was daarna tegen twee harde nederlagen aangelopen. Bij mij deed hij zijn beklag over zijn plotselinge vormverlies. In de bar bood ik hem een biertje aan en probeerde hem zijn lijden te doen vergeten met de gepaste opbeurende woorden van een begripvolle vriend. Hij hoorde slechts toe en dronk zijn bier.

De volgende dag won hij zijn partij. Hij schreef die overwinning toe aan ons gesprek van de nacht ervoor, wat natuurlijk veel te veel eer voor mij was. Hij stond erop dat ons samenzijn aan de bar een traditie zou worden. Alexej zei dat het goed voor zijn zelfvertrouwen was. Hij begon steeds beter te spelen, eindigde ten slotte met een score van plus drie, en legde beslag op de vierde plaats achter Gary Kasparov (tien punten), Anatoli Karpov en Viswanathan Anand (beiden acht punten). Over het algemeen was hij tevreden met zijn resultaat. En dat waren de organisatoren ook.

Alexej Sjirov (tekening Rupert van der Linden)

Tijdens de prijsuitreiking op de dag na de slotronde ontving Alexej de Trofeo a la Combatividad Linares 1993, toegekend door de krant Diario Jaén. Het was de prijs voor de strijdlustigste speler van het toernooi. De trofee bestond uit een werkelijk buitensporig grote beker met een houten voet. De bokaal was van zilver en handgemaakt. Hij woog vijftien kilo. Aan Kasparovs gezicht was duidelijk te zien dat hij het niet eens was met de beslissing van de jury.

Na het feest kwam Alexej naar mijn tafeltje en zette de trofee voor me neer. “Die is voor jou,” zei hij eenvoudig. Ik was volledig verrast. “Dat kan ik niet aannemen, Alexej,” stamelde ik. “Jawel, hij is echt voor jou,” herhaalde hij. “Deze trofee wordt een ervaring voor je. Let op mijn woorden.” Ik wist niet waarop hij doelde, maar op de een of andere manier voelde ik me trots.

De volgende morgen pakte ik mijn spullen voor de terugreis naar Nederland, maar de trofee van Alexej kon niet in mijn koffers, omdat die eenvoudig te groot was. Ik moest hem als handbagage meezeulen. Op het station ontmoette ik Alexej weer. Ik wilde hem zijn prijs teruggeven, maar daar wilde hij niets van weten. “Je hebt hem echt verdiend,” zei hij. “En hij levert je een onvergetelijke ervaring op. Dat verzeker ik je.” Ik had geen flauw idee waarop hij doelde.

In de trein nodigde ik Alexej uit voor een kopje koffie, maar hij sloeg mijn aanbod af, omdat hij moe was en nog wat wilde slapen. Dat kon ik me wel voorstellen want het feest na de prijsuitreiking had tot twee uur 's nachts geduurd, en nog geen zes uur later stonden we op het perron. Zelf kon ik ook wel enige slaap gebruiken, maar zo ver kwam het niet.

Zodra de trein zich in beweging had gezet, kwamen er allerhande passagiers op mij af om mij om een handtekening te vragen. “Maar dat is mijn trofee helemaal niet,” legde ik naar waarheid uit. “Ik heb hem van een vriend gekregen, die hem gewonnen heeft. Die zit hier ook ergens in de trein.” De passagiers geloofden me niet. “U bent een echte sportman, maar u hoeft niet zo bescheiden te zijn. Mag ik toch een handtekening van u?” vroeg een passagier. Om van hem af te zijn gaf ik hem een handtekening, maar met rust gelaten werd ik niet. Er kwamen steeds andere reizigers.

Op het vliegveld Barajas van Madrid wilde een hele schoolklas met mij en de trofee op de foto. Ik probeerde opnieuw uit te leggen dat het mijn trofee niet was, maar het was onbegonnen werk. De kinderen dachten natuurlijk dat iemand met zo'n grote beker wel een beroemdheid moest zijn. Toen begon ik te begrijpen wat Alexej met zijn opmerking had bedoeld. De trofee werd inderdaad een ervaring voor me. Hij wist natuurlijk wat het was om met zo'n trofee rond te lopen en had de anonieme status van een normale reiziger verkozen, terwijl ik 'het werk' opknapte. En dat niet alleen. Ik kan u verzekeren dat vijftien kilo extra handbagage op zo'n reis bepaald geen pretje is.

Op Schiphol herhaalde de geschiedenis zich. De trofee trok alle aandacht, als ging het om honing voor de bijen. Een uitweg was er niet. Ook in de trein naar mijn woonplaats was het van hetzelfde laken een pak. Ik moest handtekeningen uitdelen, of ik wilde of niet. Toen ik in mijn dorp aankwam, was ik uitgeput. In het cafeetje tegenover het station belde ik een taxi, en weer was het raak. De aanwezige gasten begonnen spontaan voor me te zingen, waarbij ongevraagd aan de bel voor een rondje voor de hele zaak werd getrokken. “Natuurlijk betaal je,” zei een van de gasten. “Je moet een vermogen gemaakt hebben, als je met zo'n beker terugkomt.” Na een kwartiertje reed de taxi eindelijk voor. Het had me een eeuwigheid geleken. Voor mijn huis betaalde ik de taxichauffeur cash. Ik kende hem al jaren, maar dit keer wilde hij een kwitantie uitschrijven, die ik moest ondertekenen, zodat ook hij mijn handtekening had. “Voor de zekerheid,” legde hij uit.

Tijdens het Interzonale toernooi 1993 in het Zwitserse Biel, een paar maanden later, trof ik Alexej weer. “En?” wilde hij weten. “Het was inderdaad een ervaring,” antwoordde ik, onmiddellijk begrijpend waarop hij doelde. “Weet je wat ze hier voor prijzen hebben?” vroeg hij. “Nee,” zei ik en ik had ook geen enkele behoefte dat te weten. Alexej moest lachen. “Weet je het zeker?” informeerde hij nogmaals. “Absoluut,” weerde ik af. Een week later bleek, dat ik weer eens een fout had gemaakt, want alle prijzen werden cash uitbetaald...

Uit: *Grootmeesterverhalen, 30 jaar topschaak* van Jules Welling.

Greco de Calabriër

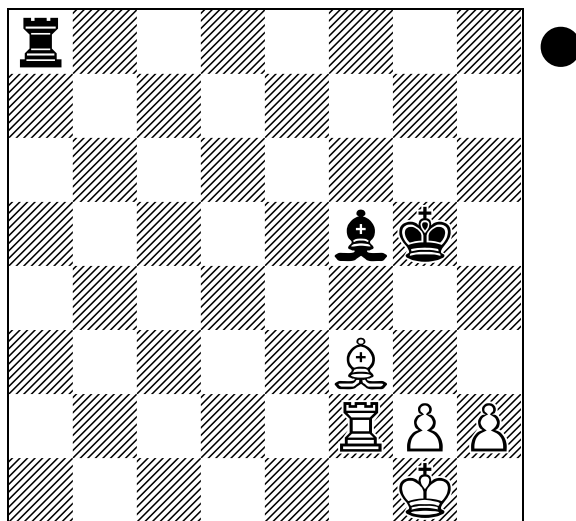
Dirk Goes

Gioacchino Greco (niet te verwarren met de schilder El Greco) werd geboren in 1600 in het Italiaanse Celico. Dit stadje ligt in de landstreek Calabrië (Zuid Italië) en daaraan dankte Greco zijn bijnaam ‘de Calabriër’. Zijn ouders waren waarschijnlijk Griekse emigranten, wat de naam Greco (Italiaans voor ‘Griek’) zou verklaren. Hij leerde schaken uit de boeken van Ruy Lopez en Salvio. Rond 1618 verhuisde hij naar Rome, waar hij financieel werd geadopteerd door adellijke weldoeners die onder de indruk waren geraakt van zijn spel.

Reeds op 19-jarige leeftijd schreef hij diverse manuscripten, die hij aan zijn weldoeners schonk. Van deze geschriften werd *Trattato del nobillissimo gioco degli schacchi* het meest bekend. Hierin behandelde hij onder andere de theorie van de opening 1.e4 e5 2.Pf3 Pc6 3.Lc4. Deze opening was al bekend uit de boeken van Damiano en Lucena, die ruwweg een eeuw eerder leefden, maar door Greco's werk kreeg het bekendheid onder zijn huidige naam, het Italiaans. Greco zelf noemde deze opening trouwens '*gioco piano*', wat 'rustig spel' betekent. Het is maar wat je rustig noemt ... De messcherpe variant 1.e4 e5 2.Pf3 Pc6 3.Lc4 Lc5 4.c3 Pf6 5.d4 exd4 6.cxd4 Lb4+ 7.Pc3 Pxe4 8.0-0 Pxc3 is naar Greco vernoemd.

Greco behandelde ook de opening 1.e4 c5 en noemde het ‘gioco siciliano’. Na al die eeuwen kunnen we constateren dat deze naam heeft standgehouden. Tevens experimenteerde hij met de opening 1.e4 e5 2.Pf3 f5. Letse schakers, met name Karlis Betin, maakten er aan het begin van de 20e eeuw een grondige studie van, en ter ere van hen kreeg de opening tijdens het FIDE-congres van 1937 te Stockholm officieel de naam Lets gambiet.

In zijn publicaties behandelde Greco niet alleen openingen, maar ook eindspelstudies. Zoals deze:

Opgave: zwart aan zet maakt remise.

Dat gaat als volgt: **1...Ta1+ 2.Tf1 Txf1+ 3.Kxf1 Lh3!** Na slaan op h3 houdt wit de *verkeerde* loper over, en na niet slaan op h3 neemt zwart zelf op g2. *Simple chess!*

In 1621 reisde Greco naar Parijs, waar hij aan het hof van Karel IV schaakte en won van onder anderen de markies van St. Sorlin en de hertog van Nemours. Het leverde hem het lieve sommetje

van 5.000 kronen op. Sommige bronnen spreken overigens van 5.000 scudi (destijds de munteenheid in Italië en Sicilië) of ook wel 50.000 dukaten. Hoe het ook zij, het was een smak geld, die vandaag de dag zou overeenkomen met 2.000 euro. Op doorreis naar Londen werd hij echter beroofd en raakte alles kwijt. Eenmaal te Londen aangekomen versloeg Greco iedereen en had hij weer een aardig kapitaal opgebouwd. Zo snel kan dat gaan!

In 1624 was Greco weer in Parijs, waar hij zijn manuscripten aanvulde met een aantal winstpartijen. In deze partijen was hij zo attent om nergens de namen van zijn tegenstanders te vermelden. Hij speelde immers uitsluitend tegen de hogere kringen, van wie hij financieel afhankelijk was, en wilde niet dat hun namen als verliezers bekend kwamen te staan.

Vanaf 1625 woonde en werkte Greco in Madrid, waar hij schaakte aan het hof van koning Filips IV. In 1629 haalde een Spaanse edelman hem over om samen naar het Caraïbisch gebied te reizen. Die beslissing zou Greco noodlottig worden. Hij werd ziek en stierf omstreeks 1634. Al zijn geld liet hij na aan de jezuïeten.

Wilt u het MEC steunen?

Na het stopzetten van de gemeentelijke subsidie heeft de schaakwereld het MEC fantastisch ondersteund! Daardoor is het negatieve resultaat in 2016 onder de € 10.000 gebleven! De donaties kwamen ruim boven de € 20.000 uit en daarnaast hebben we een groot aantal nieuwe Vrienden van Euwe gekregen.

Het bestuur is drukdoende om plannen te ontwikkelen om het financiële gat structureel te dichten, maar zoals het er nu uit ziet kan het MEC in ieder geval 2017 en 2018 open blijven!

Mocht u het MEC willen ondersteunen, dan zijn er diverse opties, zoals:

Donateur worden

Als u donateur wordt ondersteunt u het Max Euwe Centrum en krijgt u twee keer per jaar onze Nieuwsbrief.

U kunt uw donatie overmaken op rekening NL91 INGB 0005 4016 70 ten name van Stichting Max Euwe Centrum te Amsterdam onder vermelding van “nieuwe donateur”. Graag naam en adres vermelden.

Vriend van Euwe worden

Wilt u een groot bedrag (meer dan € 100 per jaar) doneren dan kunt u Vriend van Euwe worden. Omdat het Max Euwe Centrum een *Culturele ANBI (Algemeen Nut Beogende Instelling)* is, mag u het gedoneerde bedrag voor 125% aftrekken van de belasting! De donatie moet dan wel vastgelegd worden in een akte, die wij kunnen leveren. Er hoeft geen notaris aan te pas te komen.

Wilt u Vriend van Euwe worden of wilt u hier meer informatie over ontvangen, dan kunt u een mail sturen naar euwemec@xs4all.nl of bellen naar 020-6257017.

Ook kunt u ons steunen via de **Vriendenloterij** of **Sponsorkliks**. Kijk voor alle mogelijkheden op onze website (www.maxeuwe.nl). Onderaan de startpagina staat de button “Steun ons”, waar uitgebreide informatie te vinden is.

Samen kunnen we het MEC redden!!